

ภาพตัวแทนครอบครัวไทยเชื้อสายจีนผ่านละครโทรทัศน์ Representation of Chinese-Thai Families through Television Soap Operas

วันที่ได้รับบทความ 21 มีนาคม 2566

วันที่ตอบรับเผยแพร่ 27 เมษายน 2566

รุจน์สวัตต์ ครองภูมินทร์^{*}
Rujsawat Krongbhumin^{*}
สมสุข หินวิมาน^{**}
Somsuk Hinviman^{**}

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “ภาพตัวแทนครอบครัวไทยเชื้อสายจีนผ่านละครโทรทัศน์” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ศึกษาโดยการวิเคราะห์ด้วยบท (textual analysis) จากละครโทรทัศน์เรื่อง ด้ายแดง (2562) กรงกรรม (2562) เสน่ห์นางजू (2561) และเลือดข้นคนจาง (2561) รวมไปถึงการวิเคราะห์ผู้รับสาร (audience analysis) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประกอบสร้างภาพตัวแทน และการถอดรหัสภาพตัวแทนครอบครัวไทย

^{*} นักศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อีเมล rood_pkw@hotmail.com

^{**} Graduate Student, Faculty of Journalism and Mass Communication Thammasat University

^{***} อาจารย์ประจำ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อีเมล acfb2@hotmail.com

^{****} Lecturer, The Graduate School, Faculty of Journalism and Mass Communication
Thammasat University

เชื้อสายจีนที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ของสมาชิกครอบครัวไทยเชื้อสายจีนภายใต้
สถานการณ์บริบทของครอบครัวไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยปัจจุบัน

ผลการวิจัยพบว่า ละครโทรทัศน์ที่เป็นตัวบทเปรียบเทียบกับการรับรู้ตาม
บรรทัดฐานหลักของสังคมจะประกอบด้วย (1) ครอบครัวเป็นพื้นที่ในการพยายาม
รักษาค่านิยมขนบธรรมเนียมเดิม (2) ครอบครัวเป็นพื้นที่ในการต่อรองขนบธรรมเนียม
ที่ไม่สอดคล้องกับปัจจุบัน และ (3) กลวิธีในการสร้างความชอบธรรมผ่านภาษา
ของละครโทรทัศน์ ส่วนการถอดรหัสของสมาชิกครอบครัวที่เป็นผู้รับสารเปรียบ
เทียบระหว่างโลกความเป็นจริงของตนเองกับภาพตัวแทนที่ถูกนำเสนอในตัวบทจะ
ประกอบด้วย (1) ความท้าทายของขนบธรรมเนียมประเพณีและบรรทัดฐานเดิมที่มี
ต่อผู้ชมละครโทรทัศน์ และ (2) บทบาทหน้าที่ของละครโทรทัศน์ต่อการทบทวน
ตนเองของผู้รับสาร

คำสำคัญ: ภาพตัวแทน / ครอบครัวไทยเชื้อสายจีน / ละครโทรทัศน์ / การถอดรหัส

Abstract

The research “Representation of Chinese-Thai Families through Television Soap Operas” is qualitative research using textual analysis methods to analyze four television soap operas: including DaiDaeng (2019), Repercussion (2019), SanaeNangNgiew (2018), and In Family We Trust (2018). Audience analysis by using in-depth interviews is also employed to study the representation of Chinese-Thai families and the decoding of images of Chinese-Thai family representatives appearing in the soap operas under the context of Chinese-Thai families in current Thai society.

The results show that the television dramas as texts compared to the perception of social norms portray Chinese-Thai families as follows; (1) the family is the area that is trying to maintain the original values. (2) the family is a space to negotiate inconsistent traditions. and (3) the strategy of establishing legitimacy through the language of television soap operas. Regarding the decoding by audiences, the research findings illustrate. (1) the challenges of traditions and norms facing television audiences. and (2) the roles and functions of television soap operas for the self-reflexive of audience.

Keywords: representation / Chinese-Thai families / television soap operas / decoding

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ครอบครัวไทยเชื้อสายจีนมีรากเหง้ามาจากครอบครัวชาวจีนโพ้นทะเลอพยพ ซึ่งเป็นกลุ่มคนพลัดถิ่นจากจีนแผ่นดินใหญ่ในอดีต โดยที่สุมิตร ปิติพัฒน์ (2525) กล่าวว่า แรกเริ่มแล้วครอบครัวชาวจีนอพยพในไทย มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว ประกอบด้วยพ่อแม่และลูก แต่ต่อมาก็ได้แปรสภาพมาเป็นครอบครัวในลักษณะแบบขยาย โดยปกติชาวจีนนิยมสร้างครอบครัวในลักษณะครอบครัวขนาดใหญ่ที่มีพ่อแม่ ลูกชาย สะใภ้ และหลาน ๆ อาศัยอยู่รวมภายในบ้านเดียวกัน อีกทั้งเกษียร เตชะพีระ (2548) ก็ได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า ประเทศไทยมักได้รับการยกย่องว่าเป็นตัวอย่างอันโดดเด่นในกลุ่มประเทศเอเชียอาคเนย์ที่ประชาชนคนส่วนน้อยชาวจีนสามารถเข้ากับสังคมวัฒนธรรมไทยได้อย่างสนิทแน่นแฟ้น